

DZIENNIK POLSKI

WYCHODZI RANO

Rok V. Prenumerata z dostawą 275

Lwów, piątek 16 czerwca 1939 r.

Codziennie korespondencja z prowincji

Nr. 162

Ukryty cel blokady koncesji międzynarodowej

Niezwyczajne uprzywilejowanie Włochów i Niemców

Warszawa, 15. 6. (Tel. wł. — 1. r.)
Foreign Office oświadczył oficjalnie, że władze japońskie w Tientsinie rozpoczęły blokade koncesji pomimo propozycji utworzenia trybunału dla rozpatrzenia żądań japońskich. Skład trybunału miał być następujący: przedstawiciel Anglii, Japonii oraz neutralny w osobie konsula amerykańskiego w Tientsinie.

W tutejszych kołach oficjalnych oświadcza, że

sądząc z deklaracji prasy japońskiej, sprawa czterech Chińczyków jest tylko pretekstem do blokady, której istotnym celem ma być zdobycie przez Japonię kontroli gospodarczej i finansowej nad handlem zagranicznym w Tientsinie.

Te same koła stwierdzają, że Anglia przeciwstawia się stanowisku podobnym posunięciom, skierowanym przeciw jej interesom na Dalekim Wschodzie.

Warszawa, 15. 6. (Tel. wł. — 1. r.)
Bez porozumienia z Tokio miejscowe władze japońskie odrzuciły propozycję angielską utworzenia trybunału trzech dla rozważenia oskarżeń japońskich.

Zołnierze japońscy patrolują wejście do koncesji w Tientsinie, która otoczona jest drutem kolczastym.

Wszystkie osoby opuszczające koncesję są skrupulatnie rewidowane. Rewizje te trwają przeciętnie 15 minut. Tylko dwie ulice pozostały otwarte dla ruchu kołowego.

Gdy na linii granicznej pojawia się samochody z chorągiewkami niemieckimi lub włoskimi, strażnicy japońscy przepuszczają je bez rewizji.

Z drugiej strony blokady na terenie

nie koncesji czuwa nad porządkiem straż angielska. Milicja ochotnicza złożona z obywateli angielskich, która zorganizowana została wczoraj w noc, została dziś rano rozwiązana.

Jak dotąd nie odczuwa się braku żywności, gdyż władze angielskie poczyniły znaczne zapasy. Japończycy

wstrzymują jednak transporty świeżych owoców i warzyw, wskutek czego ceny ich podskoczyły trzykrotnie.

Tokio, 15. 6. (PAT) Sir Robert Craigie, ambasador W. Brytanii, odwiedził wczoraj min. spraw zagranicznych Arita.

Pułk. A. Koc w Londynie

Konferencja z min. spraw zagr. Halifaxem

Warszawa, 15. 6. (Tel. wł. — 1. r.)
Wczoraj przybył do Londynu płk Koc a wraz z nim dyrektor Depart. Ministerstwa Skarbu Domaniewski i radca ekonomiczny MSZ-gra. Wszelaki.

Na stacji Victoria powitał płk Koc ambasador Raczyński i przedstawił go rządowi angielskiemu.

Goście polscy zostaną przyjęci

podczas pobytu w Londynie przez lorda Halifaxa oraz podejmowani będą przez rząd angielski śniadaniem.

W rozmowach gospodarczych angielsko-polskich uczestniczyć ma z ramienia Foreign Office stały podsekretarz stanu dla spraw zagr. sir Kadogan.

Wysłannik rządu W. Brytanii przybył do Moskwy

Warszawa, 15. 6. (Tel. wł. — 1. r.)
Wczoraj przed południem wysłannik angielski, Strang, przybył do Moskwy.

Dyplomata angielskiego powitał na dworcu ambasador angielski. P. Strang zamieszka na czas swego pobytu w Moskwie w ambasadzie angielskiej.

Względ pogłosek z kół politycznych, p. Strang zatrzyma się w Moskwie 4 dni.

Prasa sowiecka po wczorajszym artykule „Prawdy” na temat rokowań sowiecko-angielskich nie porusza więcej tego tematu.

Afera szpiegowska konsula niemieckiego w Liverpoolu

Warszawa, 15. 6. (Tel. wł. — 1. r.)
Chamberlain oświadczył, że po zbadań szczegółów procesu, na mocy którego robotnik irlandzki został skazany za szpiegostwo na rzecz Niemiec, konsul niemiecki w Liverpoolu okazał się winnym udziału w tej aferze. Wobec tego zażądano od rządu niemieckiego odwołania konsula Reinharda.

Jak przypuszczają, rozmowa dotyczyła sprawy blokady koncesji w Tientsinie.

Tokio, 15. 6. (PAT) Ag. Domei donosi, że minister spraw zagr. Arita odbył wczoraj rano konferencję z premierem Hirunuma. Konferencja dotyczyła obecnej sytuacji w Tientsinie.

Waszyngton, 15. 6. (PAT) Departament stanu śledzi z uwagą przygotowania japońskie do blokady koncesji brytyjskiej w Tientsinie, bowiem w obu tych koncesjach Amerykanie posiadają swe żywotne interesy.

Władze konsularne w Tientsinie otrzymały zawiadomienie o rozpoczęciu blokady z tym zastrzeżeniem, że firmy amerykańskie nie będą nią dotknięte.

Departament stanu stwierdza, że w Tientsinie znajduje się 250 strzelców marynarki amerykańskiej, 400 obywateli cywilnych w mieście, a 1200 obywateli amerykańskich znajduje się na terenie koncesji. W Tientsinie działają 2 banki, 2 fabryki materiałów włókienniczych, należące do obywateli amerykańskich.

Audjencje u p. Premiera

Warszawa, 15. 6. (PAT) Prezes Rady Ministrów gen. Sławoj-Składkowski przyjął w dniu 14 bm. ministra pełnomocnego i posła nadzwyczajnego Argentyny p. Gillemo De Asavat.

Warszawa, 15. 6. (PAT) Prezes Rady Ministrów gen. Sławoj-Składkowski przyjął w dniu wczorajszym przedstawicieli Zarządu głównego Związku Straży Pożarnych w Polsce.

Rekord produkcji polskich hut żelaznych

Warszawa, 15. 6. (PAT) Według tymczasowych danych Związku Eksporterów polskich hut żelaznych, eksport wyrobów hutniczych w maju rb. osiągnął niejedenotwój dotychczas poziom 48.836 ton, a więc o 13.543 ton tj. o 38,37 proc. więcej niż w kwietniu r. bież.

Angielska misja wojskowa w Turcji

Szambul, 15. 6. (PAT) Wczoraj rano przybyła tu angielska misja wojskowa, celem przeprowadzenia z turekim sztabem generalnym rozmów dotyczących współpracy wojskowej, przewidzianej w umowie z 12 maja. Wcześniej misja wyjechała do Ankary.

Katastrofalne oberwanie się chmury wywołało olbrzymią powódź w powiecie turczańskim

Turka n. Strzymem, 15. 6. (Tel. wł.)
W poniedziałek nastąpiło w pow. turczańskim nad Strzymem wóje, stanowiącym oberwanie chmury na

skutek tego poziom rzeki Strzy w bardzo szybkim czasie podniósł się do 530 m, a więc o 1.80 m ponad normalny poziom.

Momentalnie wylały wszystkie okoliczne potoki, stając po drodze straszliwie zniszczone. Wębranie fali Strzyja unoszący drzewo, szopy, belki zerwanych mostów. Władność o oberwaniu chmury doświadczył do Turcji dopiero dwa dni później, gdyż została zerwana linia telefoniczna.

Kłeska powodzi dała się we znaki

licznym gromadom we wschodniej części powiatu, która równocześnie została odcięta od Turcji.

Masy wód zniszczyły grozdy warzywne, plony w polu i zerwały wszystkie mosty na dopływach Strzyja. Wysokość szkód na drogach powiatowych i gminnych wynosi ponad 100.000 zł. dalsze szkody nie zostały dotychczas obliczone. Według informacji nadeszłych do Turcji

klęska powodzi dotknęła również część powiatu strzyjskiego.

Obrazy międzynarodowej konferencji Pracy

Genewa, 15. 6. (PAT) Międzynarodowa konferencja pracy przyjęła 10ma głosami przeciw 2 projektowi rezolucji, zmierzającej do odroczenia sprawy skrócenia czasu pracy w przemyśle, handlu i biurach.

Mimochodem

Endecy, „żydopolacy” we Lwowie

Po sromotnej klęsce swoich pupił-ów w wyborach samorządowych zżydał organy „Nowej Prasy” ci-chniutko przewidywał, nie poruszając nryskiego dla nich tematu. Rozu-mniem, że w takich ciężkich sytu-acjach trudno jest zabierać głos lu-dziom pozbawionym dowcipu. Dla tych redaktorów tych pism i ich o-portunistycznych przyjaciół wytwor-zona po wyborach samorządowych sytuacja jest tym przekreślenia, że ro-biła wszystko co mogła, by wyszło na radnych jak najmniej członków O. Z. N. Tymczasem stało się odwrot-nie, popieradli przyjaciela, a po-wychodził z listy Nr. 1 właśnie człon-kowie OZN i to z miejsc dalszych.

Jak to wyjść z tego impasu i roz-oznać nową nagonkę na OZN? Du-mało sobie pan Januszek, dłużej nerwowo w nosku, i wydubił:

Wiadomo, że każdy warchół, jak go już zaczyna zawodzić własny dowcip, zawsze znajdzie wsparcie w bratnich, ultrawarcholskich gazet-kach endeckich. Tym utartym szla-kiem „oszedł i pan Januszek. Krop-kał sobie pod wielkim tytułem „En-decy i OZN we Lwowie” przedruk z endeckiego „Kuriera Poznańskiego”.

Powszechnie wiadomo we Lwowie, że między endecją lwowską i zaży-łym, między Syndykatem Dziennikar-zy we Lwowie istnieje od dawna ścila wrogość. Wprawdzie od czasu do czasu na łamach endeckiego pisma narzuca gazetki „Nowej Prasy”, „Ela-kierblatami” a redaktorów „żydopo-laków”, ale wszystko to nie pusze przyjaciół z Matiaszkami, zasiadają-cymi z całą kupą żydów na zawodo-woi, a w gruncie rzeczy slu-

żać interesom politycznym opozy-cji organizacji dziennikarskiej.

Wtajemniczeni twierdzą, że elabo-rat „Kuriera Poznańskiego”, tak skwapliwie przedrukowany przez n. Januszkę z ul. Sokola, został zainspi-rowany przez pewne osobistość moc-no związane z „Expressem” i „Wie-kiem Nowym”.

Niektórzy z pupiłó „Nowej Pra-sy”, jak np. poseł Rudnicki, grożą interwencji sejmowa na temat nad-żył wyborczych. Nie wiadomo tylko, o które nadżycia p. Rudnickiemu chodzi. My ze swej strony radzi-lbysmy poruszyć sprawę masowych reklamacji. Jeśli p. Rudnicki nie po-siada odpowiedniego materiału dla poruszenia tego tematu, to niech się zwróci do swoich przyjaciół i pro-tekto-ów z okresu kampanii wybor-zej. Podobno specjalnie skrupulat-nie interesowali się tą sprawą.

Konferencja instruktorów ministerialnych

Warszawa, 15. 6. (PAT) Dnia 15 maja br. odbyła się w centralnych pracowniach dydaktycznych Mini-sterstwa WR i OP konferencja in-strukto-ów przedmiotowych szkół średnich ogólnokształcących, po-swiecona omówieniu podręczników gimnazjalnych i licealnych. Przewo-dniczył obradom p. minister WR i OP Wojciech Świątowski, nadto wzięli w nim udział p. wiceminister Seewern Maciszewski, p. dyrektor departamentu szkolnictwa ogóln-o-kształcącego dr Michał Pollak, pp.

Wielki Zjazd do Katowic
z okazji Wystawy Elektromechanicznej S. E. P.

Zapowiedziany na dzień 18 czerwca br. Ogólnopolski Zjazd Elektryków Polskich oraz otwarcie w tym dniu Elektrotechnicznej Wystawy w Katowicach wzbudza z każdym dniem co raz silniejsze zainteresowanie. Świad-czą o nim zapowiedzi licznych zbioro-wych wycieczek z różnych stron Pol-ski, wielki udział zgłoszonych uczest-ników Zjazdu oraz bardzo liczny u-dział wystawców w Wystawie S. E. P. Otwarcie Zjazdu odbędzie się urocz-ście w auli Śląskich Technicznych Za-kladów Naukowych w obecności naj-wyszszych dostojników państwowych.

W okresie trwania Zjazdu i Wysta-wy Śląski Klub Automobilowy orga-nizuje wielki Zjazd Gwiazdistów do Katowic. Z okazji Zjazdu i Wystawy urządzona będzie w Katowicach wiel-ka iluminacja świetlna, która w spo-bie efektowny naświetli szereg obje-któw.

tów na mieście, na terenie Wystawy i Parku Kosciuszki.

Przyznane na okres Zjazdu i Wy-stawy znaczneniżki kolejowe oraz organizowanie licznych podróży w po-łulanych na Śląsk zapowiadają, że w drugim połowiu czerwca przepłynię przez Śląsk wlotyświatowa fala przy-jazdnych i turystów.

Środa

od rana do godz. 18
w skrótach teleg.

W KRAJU

□ W Warszawie rozpoczęto organi-zację Izby Polskiej dla spraw niemie-ckich, która zajęła się m. m. zamrozo-nymi kredytami i wymianą handlową.

□ Łódź skubrykowała Pożyczkę Obr. Przecliwów, w kwocie 20.309.470 złotych.

□ O. Kutowski, administrator Józef-kiego oddziału Banku Zw. Spółek Za-robkowych popiełnił samobójstwo wy-strzałem z rewolwera.

□ Z aresztu w Wierznicy (pow. Kalusz) zbiegi M. Senyk. Za zbiegiem zarządzone pościgi.

□ J. Kiepiura i M. Eggerth, przyby-wają w pięć miesiącu do Polski celu zorganizowania kilku koncertów, na F.O.N.

ZA GRANICĄ

□ Niemcy osobnik, przedstawia-jący się za członka Gestapo, dokonał w ostatnich dniach w Prawdzie kilka oszustw na sumę 56 tys. Koron.

□ Do Paryża przybył samolotem z Londynu b. minister spraw zagranic-nych Eden.

□ W Hiszpanii zarządzone demobilizację rocznika 1912. Demobilizacja rozpocznie się 17 bm. i będzie trwała tydzień.

□ Po 10-dniowych rozprawach na-stąpiło w obecności ministra kultury ludowej Alfieri zamknięcie między-narodowego kongresu prasy lotniczej w Rzymie. Najważniejszą uchwałą kon-gresu jest przyjęcie wytycznych do-tych, przewidujących utworzenie mie-żdzynarodowego związku prasy lotni-czej ze stałą siedzibą w Rzymie.

□ W Dneburgu odbył się pierw-szy walny zjazd delegatów Związku Polaków w Lotwie, w którym wzięło udział 140 delegatów z wszystkich oddziałów terenowych.

□ W Berlinie został ściany Żyd nie-miecki Michaelis, skazany na śmierć za spisek przeciwko bezpieczeństwu państwa.

□ Danie ponownie nawiedziła przyszyca. Dotychczas zanotowano 1500 wypadków w bezpośrednich o-kołach Kopenhagi.

□ Komisja spraw zagranicznych Izby reprezentantów Stanów Zjedn. przyjęła 12 głosami demokratów prze-ciwo 8 głosów republikanów całej projektu ustawy o neutralności, przed-stawionego przez Blooma.

□ Najwyższe odznaczenie jako al-solwent wojskowej akademii w West Point zdobył w tym roku kadet pol-skiego pochodzenia, St. Dulaban.

□ Dwaj Polacy Marcin Sibicki i Jan Michałowski, którzy zaszczytnie wy-róznili się przy ratowaniu żagló łodzi podwodnej Squalus, wymienieni zosta-li „summa cum laude” w rozkazie dziennym admiralisty Stanów Zjedn-onych.

□ Amerykańskie Biuro meteorolo-giczne ogłosiło raport o niezwykle licznych górach lodowych spływają-cych od Labradoru na południe Atlan-tyku. Przeszło 800 gór lodowych znaj-duje się obecnie na oceanie między Europą a Stanami Zjedn. Zaledwie je-dna dziesiąta części każdej góry lod-owna jest ponad powierzchnią wody.

Nominacje w sądownictwie

Warszawa, 15. 6. (Tel. wł. — I. r.). P. Prezydent R. P. mianował sędziego okręgowego śledczego s. o. w Łucku Huberta Wiszniewskiego sędzią Sądu Grodzkiego w Czortkowie, asesora sądownego okręgu Sądu Apelacyjnego w Lublinie Jana Dolowskiego sędzią s. gr. w Lubartowie, asesora sąd. w okręgu S. A. w Krakowie Edwarda Katowickiego sędzią S. Gr. w Mielcu, asesora sąd. okręgu S. A. w Krakowie Władysława Marka sędzią S. Gr. w Ustrzykach Dolnych, asesora sąd. o. okręgu S. A. w Krakowie Zbigniewa Butchera sędzią S. Gr. w Tarnobrzegu, asesora sąd. okręgu S. A. w Krakowie Bogusława Bojdeckiego sędzią S. Gr. w Sanoku, asesora sąd. okręgu S. A. w Warszawie Stefana Przybło-rowskiego sędzią S. Gr. w Czortkowie, aso-atorów sądownych okręgu S. A. we Lwowie: Władysława Ankiewiczą sędzią S. Gr. w Nowym Siole, Romana Bodulskiego sędzią S. Gr. w Potoku Złotym, Lucjusza Soliśkiego sędzią S. Gr. w Sokolu, Tadeusza Szczepkiewi-czycą sędzią S. Gr. w Haliczu, Stefana Hoszowskią sędzią S. Gr. w Podbu-ju, Stanisława Kosińskiego sędzią S. Gr. w St. Samborze, Kazimierza Ku-zyńskiego sędzią S. Gr. w Podkamie-niu, Juliusza Stankiewiczą sędzią S. Gr. w Zambli, Euzebiusza Lisowskie

Minister rumuński
we Lwowie

Warszawa, 15. 6. (PAT) We czwar-tek 15 bm. o godz. 8.17 rano przybyła do Polski minister królewskiego rządu rumuńskiego i komendant rumuńskiej młodzieżowej organizacji państwowej „Straja Tarli” p. Teofil Sidorowicz.

P. min. Sidorowicz zatrzyma się na parę godzin we Lwowie w celu zwie-dzenia miasta, a następnie o godz. 15.20 odjedzie do Warszawy.

Bilans handlu zagr.
Polski z W. M. Gdańskiem

Warszawa, 15. 6. (Tel. wł. — I. r.). Bilans handlu zagranicznego Polski z W. M. Gdańską według tymczaso-wych obliczeń Głównego Urzędu Sta-tystycznego w maju wyniósł: Przywóz 369 tys. ton wartości 119.738 tys. zł, wywóz zaś 1.750 tys. ton wartości 114.839 tys. zł. Saldo ujemne w miesią-cu sprawozdawczym wynosiło więc 4.899 tys. zł. W porównaniu do kwie-tnia br. zwiększył się wywóz o 5.666 tys. zł, przywóz zaś zwiększył się o 14.924 tys. zł.

Szwajcarsko-sowieckie
stosunki handlowe

Berno, 15. 6. (PAT). Rada Narod-owa przyjęła 70 głosami przeciw 35 wnioskowi wyzywający Radę Federalną do rozważenia sprawy nawigacji sto-sunków z Rosją sowiecką, celem oży-wienia wymiany handlowej. W dysku-sji zabrał również głos szef deputa-mentu politycznego p. Motta, który nie wypowiadał się przeciwko wnio-skowi, zwrócił się jednak uwagę, że nie należy zbyt optymistycznie oceniać nawigacji stosunków handlowych z Rosją sowiecką, bowiem bilans han-dlowy szwajcarsko-sowiecki był zaw-ze deficytowy dla Szwajcarii, poza tym zaś cały handel zagraniczny Ros-ji sowieckiej nie równa się handlowi za-granicznemu Szwajcarii.

skowi, zwrócił się jednak uwagę, że nie należy zbyt optymistycznie oceniać nawigacji stosunków handlowych z Rosją sowiecką, bowiem bilans han-dlowy szwajcarsko-sowiecki był zaw-ze deficytowy dla Szwajcarii, poza tym zaś cały handel zagraniczny Ros-ji sowieckiej nie równa się handlowi za-granicznemu Szwajcarii.

Jan Ripper zwycięzca II etapu
Międzynar. Raidu Automobilklubu

Jastrzębka Góra, 15. 6. (PAT). W no-cy z wtorku na środe przybyli do Jas-trzębki Góry uczestnicy między-narodowego raidu automobilowego, przebywszy w dotychczasowych dwóch etapach dystans 2.653 km.

Na drugim etapie odpadł od kon-kursu p. Rył na Fiat 1100 i pan Kunciewicz na Renault, Chevrolet, Wóz p. Ryła odniósł posunięciem za Kielcami. Wóz p. Kunciewiczowej u-szkodzony został pod Warszawą. Zmusiło to automobilistkę do wycofa-nia się z raidu wskutek przekroczenia czasu, lecz jedzie ona dalej poza kon-

kursem i przybyła do Jastrzębki Gó-ry we środę o godz. 4 rano.

Na punkt kontroli w Jastrzębce Górze pierwszy przybył Jan Ripper na Landi o ciał. 013, za nim Kosowski na Fiat 1500 o godz. 0.16, Proszkowski Renault o tym samym czasie, Potocki na BMW o 0.45, Polański na Hansa o 0.51 i Dzieliński na Renault o 0.52. We czwartek rozpocznie się 3-ci etap raidu. Trasa prowadzić będzie z Jastrzębki Góry przez Gdynię, Tu-chole, Bydgoszcz, Konin do Warsza-wy. W Koninie zawodnicy zatrzymają się celem uzyskania wyl kontrolnych swoich książek drogowych.

Tępi niemiechalstwo i pasorzytnictwo

Jeśli Polska sprzedaje swoje samoloty Rumunii czy Jugosławii, to nie tylko dlatego, że produkujemy ten towar w doskonałej jakości, że nasze fabryki cieszą się zaufaniem szefów zaopatrzenia armii niektórych państw — ale przede wszystkim dlatego, że R. W. D. czy Losie są dziełem polskiego konstruktora, że niektórzy nie nam nic do gadania w sprawie tego przemysłu, że polska produkcja samolotów nie jest pod kuratelą zagranicznych central.

Opinia publiczna bardzo ostro osądza nieudolność polskich eksporterów; w prasie różnych kierunków zjawia się nieustannie skarga na marowanie naszych możliwości eksportowych, na wywołanie z kraju podstawowych surowców przemysłowych, które z powodzeniem mogły być przez przerobione w kraju i sprzedane za granicę w formie gotowego fabrykatu.

Skargi te są słuszne — ale przedsiębiorcy rozkładają bezsilnie ramiona lub też robią dobre miny do kłopotliwej gry i powtarzają nieustannie: non possumus.

Istotnie przemysł nasz w b. wielu branżach pracuje wyłącznie prawie wyłącznie na zagranicznych licencjach. Ta nie winna na pozor okoliczność ma jednak ogromne znaczenie.

Pomniamy tu fakty wyrażające się drożdżami, które polegają na bezwzględnej imporcje towaru z zagranicznej firmy matczynej, przepakowaniu go i wypuszczeniu na rynek jako towaru czysto polskiego. Zjawiska takie są wcale liczne i powinny być niemiłosiernie tępić. Zajmijmy się sytuacją względnie normalną, t. j. wypadkiem, w którym praca krajowego przedsiębiorstwa nie polega na okradaniu Skarbu Państwa z dewiz na rzecz producenta i państwa obcego.

Za prawo produkowania w Polsce n. p. aparatów telefonicznych trzeba zapłacić firmie zagranicznej, która jest właścicielką patentu, ale jedno racjonalne hazard, albo też przekazywać jej co roku pewien procent od obrotu produkowanego na podstawie licencji towaram. Porzucamy to państwo niekorzystnie dość znacznej ilości środków, żubora kraj, zniża stopę życiową „hubylców”, wzmacnia w zagranicznych przedsiębiorstwach poczucie pewności siebie, połączone z pewnym lekceważeniem w stosunku do aborygenów zamieszkujących — w tym wypadku — dorozce Wisły — ale w zasadzie wszystko jest w porządku.

Za naukę trzeba płacić. Jesteśmy krajem cywilizacyjnie młodym. Jeśli chcemy mieć własny przemysł musimy się opłacić patentami, przeznaczyć słowny Zakład. Opłaty licencyjne zresztą — nie są zbyt wygórowane i niebawem obciążają kosztą stałe przedsiębiorstwa polskiego.

Nagminne korzystanie przez przemysł polski z zagranicznych licencji ma natomiast groźne skutki w imię dziedziny. Oto zagraniczny przedsiębiorca udzielając polskiemu fabrykantowi prawa do produkowania jakiegoś towaru, zastrzega się w umowie, że towar wyprodukowany na zasadzie licencji będzie mógł być używany tylko w granicach państwa polskiego. Zastrzeżenie tego rodzaju jest całkowicie zrozumiałe. Nikt nie udzieli licencji innemu przedsiębiorcy, żeby potem musieć z nim konkutować na zagranicznych rynkach.

Każdego Polska, gojąc rany wieloletniej niewoli i porządkując swoje wewnętrzne sprawy, zainteresowana była przede wszystkim w uporządkowaniu swego wewnętrznego ry-

ku podażi i popytu — tak długo wspomniany stan rzeczy w przemysle polskim mógł być tolerowany. Jednak w miarę wzrostu sił dynamicznych społeczeństwa i państwa polskiego, w miarę wzrostu naszych ambicji imperialnych i ugruntowania się prerogatyw, że siła i potęga Polski jest racją jej istnienia w tej części Europy, musza ulec radykalnej zmianie zaprzęgnięcia na kwestię zmniejszenia naszego prze- myśłu.

Polska przez sojusz z potęgami Zachodu ma obecnie otwarte wolności dewizowe, czyli zbytu. Wyślek przemysłowca i kupca polskiego do celu zdobycia tego rynku dla towaru polskiego powinien być jak największy. Musimy w pełni wykorzystać dobrą passę. Towar raz wprowadzony na jakiś rynek nie łatwo daje się z niego wyprowadzić. Od początku istnienia odrodzonego Państwa Polskiego mamy n. p. ze Stanami Zjednoczonymi chronione ujemny bilans handlowy (nie mówiąc o platynicyzm). Jest obecnie okazja, żeby ten stan rzeczy zmienić. Rzad i samorząd gospodarczy czynnia w tym kierunku wiele wysiłków. Gdy będą one uściwione pełnym powodzeniem?

Wydać nam się, że odpowiedź na to pytanie zależy jest w dużej mierze od tego, w jakim stopniu przemysł nasz ma związane ręce w stosunku do zagranicznych właścicieli patentów.

Możliwe jest, że — jeśli chodzi o rynek angielski, francuski i amerykański — sprawy ułożą się znacznie dla polskiego eksportera. Niemcy, bojkotowani na tych rynkach, mogą nie czynić trudności polskiemu fabrykantowi w zbywaniu towaru (zwłaszcza w Polsce na zasadzie licencji firm niemieckich) poza granicami kraju; zwiększy to tylko ich dochody z licencji.

Ala co dalej? Jak będzie wyglądała sytuacja skoro układ stosunków europejskich zmieni się i znany ze

solidności towar niemiecki znowu zdoła będzie prawo zwalstwa na rynkach światowych? Co stanie się wówczas z polskim eksportem przemysłowym?

W jeszcze gorszych kolorach przedstawia się sytuacja, jeśli chodzi o te teśmy, które Polska, zgodnie z wytycznymi swej polityki zagranicznej, chciała zorganizować w obrębie własnego systemu politycznego. Siła nasza w stosunku do państw średnich i małych w Europie wschodniej i środkowej jest rys wielokrotności, znanymiżajacy politykę polską. W marcu 1938 r. wojska polskie maszerowały w kierunku granicy litewskiej. Czy kierownictwo polskie prowadziło swe oddziały w kierunku Kowna no to, żeby okupować ziemie nadniewskie, zmuszać Litwinów do kupowania wagonów, ustnych harmonijek i sztyftów do gramofonów, a rolników litewskich do uprawiania zamiast żyta i pszenicy — soi? Czy chcieliśmy narzucić Litwinom cokolwiek — oprócz reguł i zasad dobrego sąsiedztwa?

Te tendencje polityki polskiej i — trzeba to podkreślić — armii polskiej zostały przez Litwinów zrozumiane i ocenione. Możemy być również pewni, że oceni je w niedalekiej przyszłości naród słowacki, który wie dzisiaj, że „Polska nie ma zwyczaju handlowania cudzymi sprawami”.

Ala te same wielokrotności, które okazują w stosunku do państw średnich i małych polska polityka zagraniczna i polska armia, muszą również okazać polskie gospodarstwo. Wprawdzie nakazem naszej racji stanu jest wydanie zwiększenie obrotów gospodarczych Polski z Bułgarią, Litwą, Estonią, Lotwą, Węgrami i Rumunią, ale musimy sobie już dzisiaj powiedzieć, że jedynie normalny zgodny z wytycznymi naszej polityki zagranicznej będzie taki stan rzeczy, w którym nasz bilans handlowy z tymi państwami będzie dla nas ujemny.

Żeby móc to osiągnąć, żeby bilans płatniczy Polski mógł odzwierciedlać ujemny bilans handlowy z wymienionymi państwami, Polska musi eksportować jak najwięcej gotowych wyrobów przemysłowych na rynki wolno dewizowe, na rynki zamorskie. Polska przemysł musi mieć rozwiązane ręce. Polskie gospodarstwo nie może być filią gospodarstwa niemieckiego czy jakiegokolwiek innego.

Wydać nam się, że Rząd dysponuje dostateczną ilością środków, żeby sprawę uwolnienia przemyśłu polskiego pchnąć gwałtownie naprzód. Oprócz pomocy dla ośrodków nauk przyrodniczych i zakładania specjalnych szkół zawodowych, władze dysponują środkami administracyjnymi, środkami przymusu i olbrzymim kapitałem moralnej argumentacji, które powinny być w pełni wykorzystane.

Nie mamy tu na myśli jakiegokolwiek totalizmu przemysłowego, nie zachęcamy do biurokratyzowania przemysłu. Ale jeśli zdarzają się fakty, że przedsiębiorstwa polskie, istniejące kilkadziesiąt lat nie potrafiły dotąd opracować własnych metod produkcji, jeśli nie wyskakiwały w ciągu dziesięcioleci i setek lat własnych specjalistów (t. j. tej własnej warstwy pracowników, z której bezpośrednio lub pośrednio — w drugiej generacji — wyrastają inżynierzy i twórcy nowych metod produkcji) to zastosowanie przymusu administracyjnego i moralnego w stosunku do tego rodzaju przedsiębiorstw jest konieczne. Niechujstwo, niedbalstwo i pasorzytnictwo nie może być tolerowane w żaden dziedzinie życia polskiego. Czynniki społeczne i rządowe odpowiedzialne są za tępienie rodzinnej nieudolności wobec armii i szereżówkistów pracowników, które swą niską stopę życiową chemie okupia potęgą słowy Oczyrzny, ale nie zniósł, żeby była ona haraczem, płatnym za cziwoliwiek nieudolność. RAK

Stalowa Wola — stalowym czynnem Pan Prezydent na poświęceniu Zakładów Południowych

Stalowa Wola, 15. 6. (PAT) Stalowa Wola, kluba Centrala. Okręgu Przemysłowego, obchodząca wczoraj piękną i podniosłą uroczystość poświęcenia wielkich Zakładów południowych w obecności Pana Prezydenta R. P., członków Rządu, przedstawicieli wojska i społeczeństwa.

Zakłady te zbudowane są w rekordowym tempie i prawie w całości z krajowych materiałów i wyłącznie rękami polskiego inżyniera i robotnika, pracując obecnie całą parą.

Dokola Zakładów powstałe należącej zaprojektowane i rozplanowane miasto „Stalowa Wola”.

Na przyjazd Dostojnego Włodarz Rzeczypospolitej Stalowa Wola przybrała odświętną szatę.

Kna zameldowali się Panu Prezydentowi wojewoda łódzki Bilyk, dowódca O. K. X gen. Wiczkowicz, komendant garnizonu Sandomierz oraz Rada administracyjna południowych Zakładów na czele z prezesem, b. min. C. Klarnerem.

Po powitaniu z członkami Rady administracyjnej Zakładów, Pan Prezydent wraz z małżonką w towarzysztwie w. o. p. inż. Kwiatkowskiego, min. W. R. i O. P. prof. Świeżowskiego, II wicemin. spraw wojsk. gen. Litwi-

nowicza, gen. Bilyka, gen. Wiczkowicza, gen. Łuczyńskiego, gen. Maciejewskiego i żony udali się niechota na uroczystą Mszę św. przy wielkiej hali wawilnowej.

W wejściu do hali ustawiono pięknie udekorowany w ciełen i emblematów narodowych ołtarz polowy, po którego obu stronach ustawiono dwie haubice.

U stóp ołtarza powitał Pana Prezydenta R. P. sufragan sandomierski Ks. Biskup Barda na czele duchowieństwa.

Po uroczystym nabożeństwie II wicemin. spraw wojsk. gen. Litwinowicz, zwracając się do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, wygłosił nast. przemówienie:

„W połowie roku 1936

Pan Marszałek Smigły-Rydz po uzyskaniu pożyczki we Francji wydał rozkaz budowy szeregu fabryk i zakładów przemysłowych, które miały służyć przede wszystkim potrzebom wojska.

które miały zwiększyć nasze środki obronne.

W chwili gdy zaczęły się zbierać cięgi kłemu na nad Europą, trzeba było niezwłocznie przystąpić do wykonania ostrożnych planów i kosztorysów i p. a. zatwierdzeniu przez Pana

Marszałka ogólnego planu, przystąpić do natychmiastowej realizacji.

Jednym z zakładów objętych załącznikiem planu są Zakłady południowe w Stalowej Woli.

Symboliczna nazwa tego nowego ośrodka przemysłowego, dotychczas nie oznaczonego na mapach, nadał Pan Minister Spraw Wojskowych gen. Kasprzycki i osobście kierował jego rozplanowaniem, obliczaniem na dalszą metę.

Jesteśmy świadkami, że

Stalowa Wola zamienia się w stalowy czyn.

Proszę Jego Ekscelencję o poświęcenie tej nowej placówki przemysłowej, przeznaczonej dla obrony kraju i podniesienia dobrobytu Polski”.

Po przemówieniu p. wicemin. gen. Litwinowicza, ks. biskup Barda dokonał aktu poświęcenia Zakładów południowych — Stalowa Wola.

Pogoda dnia dzisiejszego

Pogoda chmurna z rozproszonymi w północnej połowie kraju, a ze skłonami do burz i przelotnych deszczów na południu. Temperatura w ciągu dnia około 20 stopni. Silne wiatry zmieniają się.

Senat uchwalił ustawę o zmianie ordynacji wyborczej

Warszawa, 14. 6. (PAT) Na wczorajszym plenarnym posiedzeniu Senatu marszałek przed przystąpieniem do porządku dziennego stwierdził, że sprawa rozważania komisji, będącej na rozkaz obrad, zostały panom senatorom doręczone bez zachowania terminu, określonego w regulaminie (art. 35 ust. 2).

Ponieważ jednak sprawy, będące na porządku obrad, są członkom Izby dostatecznie znane, przeto marszałek za proponował, by Izba w myśl art. 65 lit. c) regulaminu wyraziła zgodę na rozpatrzenie tych spraw na dzisiejszym posiedzeniu.

Ponieważ sprzeciwu nie było, przystąpiono do porządku dziennego. Sprawodawca sen. Gedroyc przedstawił w imieniu Komisji prawnej projekt ustawy o uregulowaniu statusu prawnego kościoła prawosławnego w Polsce.

Ustawa ta jest wydana w wykonaniu dekretu o stosunku państwa do autokefalicznego kościoła prawosławnego.

W głosowaniu przyjęto ustawę bez zmian oraz uchwalono rezolucję komisji.

Sprawodawca sen. Fichna przedłożył następnie projekt ustawy o zniesieniu ordynacji rodowych.

Dzisiaj istnieje jeszcze 55 ordynacji, w tym 30 na ziemiach zachodnich, 13 na ziemiach południowych. Charakterystycznym jest, że

22 ordynacje należą do rodów niemieckich, 1 do rodu rosyjskiego. Wskazuje to, że powstawaniu ordynacji w czasach niewoli przysłużył cel polityczny.

Cel ustawy o zniesieniu ordynacji rodowych jest słuszny. Nie jest do pomysłenia,

żeby w dzisiejszych czasach, wobec tendencji do zmniejszania wielkości własności ziemskich, wobec działania do nowego ustroju rolnego, istniały latyfundiści.

oparte na zasadach sprzecznych z podstawowymi poglądami społecznymi i nie znajdujące odpowiednika w ustawodawstwie. Ustawodawstwa wszystkich państw dawno już zniosły tego rodzaju instytucje i nie ma żadnego argumentu, przemawiającego za tym, by Polska była wyjątkiem.

Sugestie księcia Radziwiłła, ordyna-

ta, przemawiającego za utrzymaniem historycznych ordynacji, nie trafiają do przekonania.

Senat w głosowaniu przyjął projekt ustawy wraz z poprawkami Komisji. Z kolei sprawodawca sen. Wielowiejski zreferował projekt ustawy o ułatwieniu przysposobienia małoletnich.

Sen. Grajek referował ustawę o zmianie niektórych przepisów w sprawach pracowniczych na ziemiach odzyskanych, włączonych do woj. śląskiego. Ustawę przyjęto bez zmian.

W dalszym ciągu obrad przystąpiono do rozpatrzenia ustawy o izbach przemysłowych i ich związku.

Sprawodawca sen. Semkowicz za-

uważył, że od rzemieślniczych nigdy nie uważał dotychczasowych izb rzemieślniczych od początku ich powstania za wyraz swych dążeń i interesów. Odzywały się głosy, że izby te, w założeniu dobrze pomyślane, w praktyce nie są reprezentacją rzemiosła, ale instytucją inspirowaną przez czynnik urzędowy, nie licząc się z opinią rzemiosła. Reszta ufnosć do izb rzemieślniczych została pogrzebana, gdy ustawa z dn. 10 marca 1934 r. odebrała prawa gospodarcze cechom.

W narodzie polskim drzemą niewyżyskane zdolności wynalazcze, konstrukcyjne, inżynierskie i robotnicze, których wydobycie musi się stać zagadnieniem pierwsze

wagi, jeżeli nasze pokolenia mają niezależnie się gospodarczo odobych.

Do tego zmiernia polityka Rządu, a przede wszystkim ministra przemysłu i handlu, który nawołuje rzemiosło polskie do wysiłku. Projekt ustawy rozszerza prawa, cele i zadania izb rzemieślniczych.

Sen. Rubinstein w dyskusji twierdził, że ustawa wyraża skądś nie tylko Żydom, lecz i ogółowi rzemieślników. Sen. Rembieliński wypowiadał się przeciwko poprawkom i sen. Rubinstein.

Protestuje przeciw jego argumentowi, jakoby hasło unarodowienia rzemiosła było hasłem hitlerowskim.

Przemawiał jeszcze sprawodawca sen. Semkowicz, po czym w głosowaniu odrzucono poprawki sen. Rubinsteina a ustawę przyjęto z poprawkami Komisji.

Wreszcie sprawodawca sen. Semkowicz referował ustawę o przedłużeniu kadencji izb rzemieślniczych do jednego roku w związku z uchwaloną przed chwilą ustawą o izbach rzemieślniczych.

Senat przyjął ten projekt ustawy. Na tym porządek dzienny został wyčerpany.

Memoriał 19 profesorów wyższych uczelni lwowskich

Sprawa memoriału grupy lwowskich profesorów na temat stosunków na wyższych uczelniach odbiła się we wszystkich kółach żywym echem. Wiele czorne pisma podały jednak w związku z tym szereg nieścisłości.

I tak memoriał powyższy podpisał 19 profesorów U.J.K. i Politechniki Lwowskiej, a nie 5 czy 6, a w skład delegacji, która wręczyła memoriał

czynnikom decydującym wchodził: pp. b. rektor prof. Kulczyński, b. rektor prof. Krzemieniecki, b. rektor prof. Sokolnicki, sen. prof. Bartel, prof. Bratro, prof. Groer, prof. Krukowski.

Poza tym nieścisła była wiadomość o przewodnictwie w tej grupie, gdyż żaden z uczestników delegacji oficjalnie nie prowadzi.

Anglia popiera Czang-Kai-Szeka

Ostry konflikt japońsko-brytyjski

Tokio, 14. 6. (PAT) Rzecznik dowództwa wojsk japońskich w Tientsinie wydał nie oświadczyć, że konflikt, jaki wy-

nikł na tle odnowy administracji koncesji brytyjskiej w Tientsinie wydał władzom japońskim 4 Chinyęków,

podjeżdżających o zabójstwo sprząwającego Japonczykom dyrektora Banku Chińskiego Czang-Sun-Kanga, nie mode w obecnym stadium być salutowany przez sam akt wydania sprawozdania zabójstwa.

Konflikt ten — oświadczają dalej rzecznik — porostaje w związku z ogólnym nastawieniem polityki brytyjskiej na Dalekim Wschodzie, przeciwstawiającej się wysiłkom Japonii ustanowienia nowego porządku rzeczy w Chinach.

Dowodzą Japonicy nie zmiany swego stanowiska, dopóki władze koncesji angielskiej nie zdecydują się porzucić swęj polityki popierania rządu Czang-Kai-Szeka i wspólnie pracować lojalnie z Japonczykami.

Nawiązując do propozycji brytyjskiej stworzenia komisji mieszanej celem zbadania sprawy rzekomych sprawców zabójstwa, Czeng-Sum-Kanga, Agencja Domei pisze, że propozycje te uważa należy za nie do przyjęcia.

bowiem Japonia nie jest w możności zgodzić się na jakakolwiek interwencję europejską w sprawach Dalekiego Wschodu.

Nowy zarząd Grupy Polskiej

Miedzynarodowej Konferencji Parlamentarnej

Warszawa, 14. 6. (PAT) W dniu 13 czerwca br. odbyło się w gmachu Senatu pod przewodnictwem sen. dra A. Wysockiego, jako przewodniczącego Komisji spraw zagranicznych Senatu, zebranie organizacyjne grupy Polskiej Międzynarodowej Ekonomicznej Konferencji Parlamentarnej.

Po zagaleniu obrad przez sen. dra A. Wysockiego złożył sprawozdanie z dotychczasowej działalności przewodniczący grupy w ubiegłej kadencji

Izb Ustawodawczych b. sen. W. Goluchowski.

Następnie wybrano Zarząd w składzie następującym: przewodniczący: sen. dr A. Wysocki, zast. przewodniczący: sen. dr Z. Stahl oraz b. min. i b. sen. J. Iwanowski, sekretarz parlamentarny: sen. K. Radziwiłł, skarbnik: sen. S. Sieciński, członkowie Zarządu: poseł dr A. Deryng oraz senatorowie: K. Bisping, S. Hempel, E. Morawski, J. Słaski i L. Tomaszewicz.

Miedzypaństwowa umowa o wzajemnej polsko-węgierskiej komunikacji kolejowej

Warszawa, 14. 6. (PAT) Dnia 10 czerwca 1939 r. została podpisana w Budapeszcie miedzypaństwowa umowa o wzajemnej polsko-węgierskiej komunikacji kolejowej.

Trzy te układy regulują warunki komunikacyjne dla trzech przebiegów kolejowych, leżących na wspólnej polsko-węgierskiej granicy państwowej, a mianowicie dla Ławocznego, Siatnek i Koereseożeg, na których wprawdzie funkcjonuje już ruch kolejowy od 19 marca 1939, ale tylko przewoźniczo.

Umowa miedzypaństwowa tworzy poza tym ogólną prawną podstawę dla polsko-węgierskiego kolejowego ruchu pasażerskiego i towarowego, a ma jeszcze także i te zalety, że wprowadza na polsko-węgierskiej gran-

icy państwowej wspólne celine i paszportowe rewizje w stacjach kolejowych.

Boisko sportowe może służyć jedynie do celów sportowych

Katowice, 14. 6. (PAT) Nieniecki klub piłkarski I.F.C. w Katowicach dzierżawi od „Wspólnoty Interesów” plac, na którym urządził boisko sportowe. W kontrakcie dzierżawnym znajduje się klauzula, że nie wolno używać boiska na inne cele niż sportowe.

Ponieważ I.F.C. dopuścił się przekroczenia warunków kontraktu przez urządzanie imprez imprez, nie mających nie wspólnego ze sportem,

„Wspólnota Interesów” wypowiedziała niemieckiemu klubowi sportowemu umowę dzierżawną.

Sprawa oparła się o Wydział cywilny Sądu Okręgowego w Katowicach, który po przeprowadzeniu procesu ogłosił we wtorek wyrok, nakazujący I.F.C. oddać boisko „Wspólnocie Interesów”, a ponadto zasądził klubowi niemieckiemu na poniesienie kosztów procesu w sumie około 450 zł.

DWIE WZAJEMNE WALKI PARY BAWOROWSKI—TŁOZYŃSKI

Paryż, 14. 6. (PAT) Niedoczekania organizacyjne na mistrzostwach tenisowych Francji sprawiły, że w grach podwójnych para Baworowski—Tłoczyński musiała grać we wtorek dwukrotnie, podczas gdy Jedrzejowska już od dwóch dni nie bierze udziału w zawodach.

W pierwszym spotkaniu para polska pokonała amerykańską parę Smith i Robertson 7:5 9:11 8:6 8:6. Amerykanie grali doskonale, toteż walka była bardzo zaciekła. Polacy wykazyli jednak świetną formę, mecz rozstrzygnęli na swoją korzyść, mimo że w każdym secie musieli stoczyć zaciętą walkę.

W dwie i pół godziny po tym meczu Polacy walczyli z świetną parą angielską Hare—Wilde, odnosząc sensacyjnie zwycięstwo 2:6 8:6 8:6 6:3.

Paryż, 14. 6. (PAT) W grze podwójnej para polsko-francuska Jedrzejowska—Nathieu zdobyła srebro, gdyż do półfinału bez walki z powodu nie stawienia się przeciwniczkę

Audjencje u p. Premiera

Warszawa, 14. 6. (PAT) Prezes Rady Ministrów gen. Sławoj-Składkowski przyjął w dniu 13 bm. przed stawiciele Centralnego Zarządu Związku Zaw. Pracowników Samorządu Terytorialnego R. P.

Wyjazd płk. A. Koca do Londynu

Warszawa, 14. 6. (PAT) W dniu wczorajszym wyjechał do Londynu były minister płk Adam Koc.

Prof. S. Banach laureatem najwyższej nagrody P. A. U.

Warszawa, 14. 6. (Tel. w.) W roku bieżącym po raz pierwszy Polska Akademia Umiejętności przyznała nagrodę z funduszu im. Janiny z Rykterów Mościckiej drowi St. Banachowi, prof. fesorowi U.J.K.K. we Lwowie.

Jest to najwyższa nagroda, jaką raz porządza P.A.U. (20.000 zł) i jaka istnieje w Polsce.

Kredytowa akcja Rządu dla rolnictwa

Ochrona wsi przed nieuczciwą spekulacją

Warszawa, 14. 6. (Tel. w.) Na jednym z ostatnich posiedzeń Komitetu Ekonomicznego Ministrów rozpatrywano zagadnienia polityki zbożowej oraz uchwalono wytyczne działania na odcinku zbożowym w r. gospodarczym 1939/40.

Komitet Ekonomiczny Ministrów uchwalił w odniesieniu do rynku wewnętrznego utrzymać normy prze mialowe w dotychczasowej wysokości oraz celem powiększenia rezerwy zbożowych zalecił dążyć do szybkiej rozbudowy magazynów zbożowych oraz wzmocnić aparat handlu zbożem przez rozbudowę central spółdzielczych.

Ponadto uchwalono szereg za-

ceń, mogących się przyczynić do zwiększenia spożycia zboża na rynku wewnętrznym (powiększenie pro bów żyta na spirytus). Przed wszystkim postanowiono rozszerzyć prowa dzoną u nas od kilku lat akcję kre dytów rejestrowych i zastawowych. Z nowym okresem gospodarczym oólna kwota kredytów rejestrowych wynosić będzie co najmniej 40 mln. zł, a oólna kwota kredytów zastawowych co najmniej 15 mln. zł.

W razie pełnego wykorzystania wymienionych sum, rząd dążyć będzie do ich dalszego zwiek szenia.

Jeśli zważywszy, że w bież. okresie gospodarczym oólna kwota kredy-

tów zastawkowych i rejestrowych na zboże sięgała 55 mln. zł, lecz roz prowadzonych zostało tylko 46 ml złotych, to

ostania uchwala Komitetu Eko nomicznego Ministrów wpro wadza możność dalszej poważ nej pomocy dla rolnictwa, umo

TERMIN CIĄGIENIA ZBLIŻA SIĘ

KORRESPONDENTA WYSTARCZY NA ZAMÓWIENIE

Płatka losu Loterii 10 zł.

Klasowej kosztuje:

Prosimy nie zlewać z zamówieniami

P. K. O. Nr 500.222

DOM BANKOWY SCHÜTZ I CHAJES

LWÓW, PLAC HARIKOW 7 (Róg Kopernika)

Ciągnięcie i klasy rozpoczynają się jutro 20 b. m.

Pan Prezydent R. P. w Stalowej Woli

Stalowa Wola, 14. 6. (PAT) Drugi dzień swego pobytu w terenie Cen tralnego Okręgu Przemysłowym Pan Prezydent R. P. spędził na zapoznaniu się z pracą szeregu obiektów przemysłowych C.O.P.

Towarzyszący Panu Prezydentowi R. P. p. wicepremier inż. Kwiatkowski udał się w godzinach rannych wraz z p. wiceministrem gen. Litwinowiczem oraz szeregiem wyższych wojskowych i wyższych urzędników państwowych samochodem z Moście do Debic, gdzie zwiędził fabrykę opon samochodowych „Stomil”.

Z Deblicy p. wicepremier Kwiatkowski wraz z wiceministrem gen. Litwinowiczem udali się do Pustkowie. Wdzie oczekiwali na przyjazd Pana Prezydenta R. P. — O godzinie 12 przybył z Moście do Pustkowie Pan Prezydent R. P. w towarzyszeniu małżonki i świty, powitany na terenach fabryki Lignosa przez członków dyrekcji. Serdeczne przemówienie wygłosił do Pana Prezydenta prezes Rady nadzorczej p. Mo rawski. Na terenach fabryki samolotów powitali Pana Prezydenta R. P. gen. Kalkus oraz dyrektorzy Kaźmier

czak i Krzykowski. Pani Mościckiej jedna z pracownic wytwórni wręczyła wiązanek kwiatów. Przy bramie wjazdowej warta honorowa zaprezentowała broń. Po spożyciu śniadania w miejscowym kasynie Pan Prezydent R. P. w towarzyszeniu wiceprezesa Kwiatkowskiego i wicemin. gen. Litwinowicza i otoczenia zapoznał się dokładnie z pracą wytwórni.

Budowa zakładów P.Z.L. w Mielcu rozpoczęta została w 1935 r. W począt kach 1939 r. zakłady zostały już ukoń czone i obecnie pracują z dużą wydajnością. Opodal zakładów powstała wielka kolonia dla urzędników i ro

botników zakładów, którą Pan Prezy dent R. P. również zwiędził, zapozna jąc się z warunkami bytu pracowni ków wytwórni.

Z Mielca Pan Prezydent udał się do Stalowej Woli, gdzie został powitany przez dyrekcję zakładów południo wych.

W dniu dzisiejszym Pan Prezydent R. P. obecny będzie na uroczystości poświęcenia zakładów południowych Stalowej Woli.

Stalowa Wola, 14. 6. (PAT) W dniu dzisiejszym przybył do Stalowej Woli p. minister WRB i O.P. prof. Święto sławski.

Wizyta gen. Franco w Rzymie

Rzym, 14. 6. (PAT) „Tribuna” do nosi z Burgos, że generalissimus Fran co przybył do wizyty do Rzymu w końcu września.

Rzym, 14. 6. (PAT) W wyniku rym skiej wizyty hiszpańskiego ministra spraw wewnętrznych Serrano Sunnera, Agencja Info ogłasza nast. komunikat:

Rozmowa odbyła w Pałacu Wene

kim pomiędzy Mussolinim a ministrem Sunnerem w obecności ministra sprawy br. Ciano zakończyła się rym ska wizyta ministra Sunnera, wysłanika gen. Franco. Wynik wizyty zo stał obszernie omówiony w korespondencji, wymienionej przez rząd włoski i ministra Hiszpani oraz w ich oficjal nych deklaracjach.

Niemcy mają „czyste sumienie”

Wrogi ton Berlina po mowie Halifaxa

Berlin, 14. 6. (PAT) Wczorajsze wystąpienie lorda Halifaxa nie spotka ło się ze zrozumieniem Niemców, których pół politycznych. „Voelksischer Beobachter” dowo dzi, że przemówienie lorda Halifaxa miało jedynie na celu zatarcie dobrego wrażenia, wywołanego na świecie ostatnimi sukcesami (?) Niemieckiej dyplomacji.

(Pismo ma na myśli pakt nieagresji z Dania, Łotwą i Estonią). „Nie jesteśmy na tyle naiwni, aby przez chwilę tylko przypuścić, ciągnie dalej dziennik — iż głośniejsze zapew nienia pokojowe p. Halifaxa prze znaczone były dla narodu niemieckiego. Brytyjczyci uraszkodzenia dla polityki okazywania — „robiecie gwał tem Czechosłowacji” — nie wytrzymie — zdaniem „V. B.” — krytyki.

Niemcy mają „czyste sumienie” stwierdza organ urzędowy. „Po słowackiej deklaracji — pisze dziennik — ludność Czechosłowacji rozpadła się automatycznie, reszta zaś państwa czeskosłowackiego zmuszona była przystąpić do ściślejszego związku z otaczającym go obszarem nie mieckim. Niemcy wyciągnęli, idęcy

z „konieczności historycznej i geopolitycznej”.

„W szeregu posunięć polityki brytyjskiej widzi naród niemiecki jawną wrogość — pisze w zakończe niu „Voelksischer Beobachter”. Do pki W. Brytanii nie poruci swe go „nowego kursu” — nie zgodzi się naród niemiecki na odstąpienie ani na krok od swej pozycji „defensywnej”. Prawdziwy i trwały pokój mo

że być przywrócony, zdaniem „V. B.”, za pośrednictwem b. prostych środków: 1) rezygnacji W. Brytanii z wtrącania się w cudze sprawy, 2) uspokojenia nie zaś łajzania sąsiedów Rzeszy, 3) zwrotu kolonii nie mieckich.

Zdaniem „Berliner Boersen Ztg.” celem przemówienia lorda Halifaxa było osiągnięcie czujności opinii nie mieckiej.

Zakaz strajków i okupacji na terytorium Czech i Moraw

Berlin, 14. 6. (PAT) Z Pragi do nosza, że rząd protektoratu w poro zumieniu z von Neurathem w inte resie spokoju i niezakłócenia rozwoju gospodarczego w Czechach, po stanowił wprowadzić zakaz wszel kich strajków i okupacji na teryto rium Czech i Moraw.

W najbliższym czasie wydane ma być rozporządzenie regulujące place oraz warunki pracy na terenie pro tektoratu.

Praga, 14. 6. (PAT) Władze wydały list rożny z niejakim Władem Hju

lińskim, który podejrzany jest o za strzeżenie podczas krwawego incydentu w Kladnie niemieckiego wachma stra żandamerii wojskowej.

Praga, 14. 6. (PAT) Mianowany po krwawym incydencie przez protektora niemiecki komisarz rządowy w Kladnie wydał wczoraj zarządze nie zezwalające na otwieranie drzwi i okien domów oraz na naukę w ochronkach.

Inne nazwyżące zarządzenia zosta ły nadal w mocy.

Prawa 14. 6. (PAT) Jak donosi Ae

W odniesieniu do rynku zewnętrz nego

uchwalono utrzymać zwroty cel przy wywozie artykułów rolni nych w dotychczasowej wysokości z wyjątkiem owsa,

co do którego zakaz wywozu ma być utrzymany. Blizsze sprzeciwowanie polityki zbo żowej w zakresie eksportu zboż w przyszłej kampanii, a w szczególności sprzeciwowanie zakreślu i środków po mocy eksportowej, zostanie dodatko wo dokonane przez Komitet Eko nomiczny Ministrów w najbliższym cza sie.

Min. Gafencu zakończył rozmowy w Turcji

Ankara, 14. 6. (PAT) Min. Gafencu zakończył wczoraj rozmowy z minist rami tureckimi i udał się do Yalowa w pobliżu Stambułu, gdzie przewidywa ne spotkanie przez prezydenta Ismeta Inonu.

Dość po południu, po śniadaniu wy danym na jego cześć przez prezydenta, min. Gafencu odjedzie do Aten. Havasa z Pragi, przybył tu szef sztafet ochronnych (S.S.) oraz tajnej policji Rzeszy (Gestapo) Himmler.

„Stokholm, 14. 6. (PAT) Prasi szwedzka oddziennie poświęca wiele miejsca wydarzeniom w Czechach, podkreślając, że Czesi nigdy nie pogoda się z obecnym panowaniem Niem ców.

ZADANE TRUDE I DELIKATNE MISJA P. STRANGA W MOSKWIE

Do Moskwy wyjechał naczelnik wydziału środkowoeuropejskiego Foreign Office — William Strang. Zadaniem tego wybitnego polityka jest ruszenie z martwego punkta rokowań angielsko-sowieckich, prowadzonych w sprawie zawarcia paktu pomiędzy 3-ma państwami. Prasa angielska określa to zadanie, jako „udzielenie pomocy technicznej” ambasadorowi w Moskwie sir Williamowi Seeds.

Przegląd, na której utknięły rokowania angielsko-sowieckie, była, jak wiadomo,

sprawa gwarancji państw ewentualnego nieporozumienia dla krajów bałtyckich.

Była — albowiem dzisiaj sprawa przed sądem się nieco odmiennie. Dziś Federacja Sowiecka wyklucza — jak to intencjom swego radcy odpowiada — na Qual d'Orsay ambasadora sowieckiego w Paryżu p. Suric, perspektywy jawnej agresji przeciwko krajom bałtyckim, któryby wymagała uruchomienia interwencji. Dziś Związek Sowiecki liczy się z opóźnieniem gospodarczym i politycznym krajów bałtyckich przez Rzeszę równoznacznym z powolną i „określoną” okupacją tych terytoriów.

Moskwa więc domaga się rzeczy nader trudnej, jeżeli nie zupełnie niemożliwej, a mianowicie assekuracji krajów bałtyckich przeciwko ich własnym rządom.

P. Suric bowiem wypowiedział m. in. przypuszczenie, że mógłby zaistnieć wypadek dobrowolnej kapitulacji, co stanowiłoby na równi z agresją zagrożenie interesów Z.S.R.R.

Państwa zachodnie stanęły wobec impasu, albowiem tak sformułowane żądania Rosji Sowieckiej nie da się okre-

ślić żadną klauzulą. I tutaj rozpoczyna się misja William Stranga.

Strang zwozi do Moskwy nie jakąś formułę, lecz ujęcie całości problemu. „Sunday Times” twierdzi, że „dwa główne cele rządu angielskiego — to przekonanie Moskwy o szczerości propozycji angielskiej i zadość u czynienie żądaniom rosyjskim co do państw bałtyckich bez narzuce-

nia im gwarancji, której sobie nie życzą.”

Plan angielski w najprostszej formie zmierza do zapewnienia wspólnej akcji 3-om mocarstw — Anglii, Francji i Rosji przeciw agresji zarówno bezpośredniej, jak i pośredniej. Ta ogólna zasada pokrywała wszelkie ewentualności.

istniałoby jeszcze jedno wyjście z

SPECIALNY MAGAZYN PONCZOCH FIRMY BRACIA PASTERNAK

ulica LEGIONÓW 5 (obok kina Casino) 4399

SPRZEDAŻ JUŻ ROZPOCZĘTA

Głosy publiczne

Czy dobra propaganda Lwowa?

„Propaganda turystyki w Lwowie”, „Wiosna we Lwowie”, „Poznań Lwów” — oto hasła, którymi rozbrzmiewały spalony dzienniki, afisze, Rozgłośnia P. R. itp.

Nigdy nie słuszenie, Lwów wart jest zwiedzenia, poznania i „pokochania”. Jest jednak wielkie „ale” w realizowaniu tej propagandy. Zachodzi pytanie, kogo więcej winić za to karygodne kompromitowanie Lwowa, zaprzeczanie ich osławienie i faktycznej gościnności, uprzejmości, a przede wszystkim uczciwości.

Czy winna tu niezaradność Ligi Popierania Turystyki, nie orientującej się

dostatecznie w kwalifikacjach i solidności gospodarzy, do których gości kieruje.

czy też indolencja Związku przedsiębiorstw gastronomicznych, który nie umie przeskoczyć rozbieniu nieuczciwej konkurencji swoim członkom, u prawnym przedsiębiorstwom,

czy też nieuczciwość i brak taktu kierowników poszczególnych organizacji wychowawczych, czy humanitarnych, które podbijają się „głównymi gośćmi” i „nocy” wycieczek i tym samym biorą na „ciebie powąmy” i odpowiedział „obowiązek reprezentowania Lwowa, wyrobienia sobie przez obcych — na podstawie ich własnego zachowania się i sposobu odnośnienia się do gości — opinii o wszystkich mieszkających Lwowe Grodu.

I w tym właśnie tkwi tragiczna sytuacja. Bo ci reprezentanci, ci bezpośredni goście — niestety w większości wypadków nie dorosli do swego zadania. Dochodzi do tego, że taka n. p. grupa wycieczkowników, kwatrująca w Zakładzie Gł., czy innym — ucieka wśród nocy z kwatery z góry upieczonej do hotelu w pańsienicę uciekając — pluskami i karakanami (!), a na przedzie potraktowana zostaje wiet nieuprzejmie przez „gościnność” dyrektora (fakt autentyczny). Inna grupa, mająca z góry opłacony wikt w jakiejś

też sytuacji, a mianowicie gdyby państwa bałtyckie złożyły deklarację, że nie tylko gotowe są bronić swej neutralności i integralności terytorialnej, lecz również pełnej niezależności politycznej i gospodarczej.

Dla lepszego zrozumienia stanowiska państw bałtyckich, dotyczącego ich neutralności należy zdać sobie sprawę ze świadomości tych państw, co do niebezpieczeństw, grozących im w równym stopniu z zachodu jak i wschodu.

Neutralność państw bałtyckich jest neutralnością zbrojną, a więc wcale rana przez sily zbrojne, stojące na jej straży. Państwa bałtyckie nie biorą w rachubę wojny agresywnej, lecz wyłącznie obronę na wypadek zagrożenia ich neutralności i niepodległości.

Stąd też wypływa niechęć tych państw do udzielania im gwarancji przez mocarstwa zachodnie łącznie z Sowiećmi.

Kuchni Obywatelskiej, płaci np. za śniadanie, składające się z lury z kofia, szumnie nazywane „kawą” i dwu bułek suchych — 60 gr. (słownie sześćdziesiąt groszy), za obiad składający się z zupy (nie skomunowanej nawet przez złodzieżyli wycieczkowców z powodu swej jakości), mikroskopijnej porcji wysuszonego mięsa i ryżu karoteli bez jarzyn, a zamiast leguminy — imitacji kompotu — i t. d. W tej chwili cena wycieczki Lwowa, nie podlegające żadnym obowiązkom płatności podatków dochodowych, obrotowych, świadczeń przemysłowych, świadczeń socjalnych, utrzymywania personelu fachowego i w ogóle nie podlegających świadczeniom obowiązującym prywatne nie odpowiedzialne przedsiębiorstwa gastronomiczne!

W rezultacie goście w tych zakładach humanitarno — wychowawczych, wycieczkowcy zmuszeni są uciekać do hoteli, restauracji, mleczarni itp. i dopiero te prywatne przedsiębiorstwa, obarczone wszelkiego rodzaju podatkami, świadczeniami i daninami dobrowolnymi i przymusowymi — ratują częściowo honor Lwowa, rehabilitując i jego i jakość gości.

Wstyd i skandal, który się musi skończyć natychmiast.

Lwowska.

O łut szczęścia...

Zwiedzić Lwów niemal że od najwcześniejszego dzieciństwa jest walką. Walczymy z chorobami, z trudnościami nauki, wreszcie z biedą. Lwowie przecież bywało niewiele odcięte tych szczęśliwców, którzy, niezależnie od materialnego, nie znają walki o byt.

Tak więc, zaprawieni w walkach, wyrzynamy się na ogół. Mówimy: „Łut jest ciężkie” i często nie przywiązujemy większej wagi do stażących codziennie potyczek, uważając je za nieodzowną i integralną część naszego istnienia.

Jest tylko jedna rzecz, o którą nie walczymy. Ta rzecz jest przywilejowy „Łut szczęścia”. Nawlekliśmy uważać go za jakiś dar niebios, którego zdobyć nie można. A tak wcale nie jest!

„Nie bez walki” — takie było winno być naszym drogowskazem, tymbardezi, że jest ono realne. Nie należy się przecieć Lwów! tylko walka — czy to z ciemni przyrody, czy z wrogami dać nam ostateczne zwycięstwo.

Czemuż zatem mamy zaniedbać walkę o „Łut szczęścia”? Jeśli tym szczęściem jest zdobywanie ukochanego człowieka, walczmy! Jeżeli wreszcie chcemy odpowiedzieć stanowi- skom, zarobek, zdobywać pracę — walczmy! Odnajmy tylko — walcie środkami go- dziny i czołwimy!

A jeśli „Łutem szczęścia” ma być majątek — to najprostszą drogą do zwycięstwa prowadzi, poprzez los, Loterii Klasowej. Droga pewna i niezawodna!

Z Teatru Wielkiego

KORSARZ

Komedia w 3 aktach M. Acharda

Mężczyzna można podzielić na takich, którzy rozumieją kobiety i na takich, którzy kobiet nie rozumieją; ten bałalny podział da się, naturalnie, rozczłonkować w nieskończoność — ale zawsze, w końcu dosłyszmy do tego, że to pierwsze to najpięsz i najbardziej zasadnicze.

Posuwając się dalej można by powiedzieć, że rozumienie kobiet nie musi sprawiać pił przykrych wielkiej trudności; przecieć to kobieta sama decyduje o tym, czy mężczyzna rozumie ją czy nie a co za tym idzie — mężczyźni, którzy rozumieją kobiety są to tacy, których kobiety kochają a więc uważają za doskonałych a ci, którzy nie rozumieją, to właśnie nie kochani. A że rozumieć kobiety to znaczy, przeważnie, zdobywać ją — zachowanie wszelkich pozorów filozoficznej chętności — przeto nie nie ma na świecie łatwiejszego jak lączyć się w szczęśliwe pary.

ale jak zdobywać kobiety? Za pomocą konkwestów albo za po-

moją fikcji, tzn. przedstawić się oczom kobiety takim, jakim się jest, albo takim, jakim nigdy nie było, nie będzie i nie jest. Efekt, zwracając ten, sam bo zdobywana nie widzi ani konkwestów ani nie rozpamięta fikcji, i zako- chuje się w swoim własnym pomysle o zdobywającym.

Mniej więcej takie rozumowanie miało by poprzedzić oszanowanie „Korsarza”, gdyby autorzy mieli zwracać się na początku sztuki o mi w ogóle — w tej sztuce chodzi. Ponieważ jednak trudno wymagać od autora, aby widział najdokładniej w świecie, czego chce — więc obowiązek wyjaśnienia publiczności tego czego chce autor spada na krytyków. Autor ma talent, krytyk ma wiedzę o co chodzi, publiczność ma mieć pieniądze na bilety, i odpowiednią energię do wzruszania się. Aktoży zaś muszą mieć w sobie te wszystkie sily: talent, energię do wzruszania się i wiedzę o co chodzi. Złotym was „Korsarzu”. Bo ta sztuka stała na aktorach. Mówmy więc o nich.

Być równocześnie artystą filmowym, zaprogramować pracę w jednej z wytwórni Hollywood — i to takim od filmów gangsterskich — chłodem prostym, nieskomplikowanym, zamasy- stym o zwidywanych i szczere nie zalumaję się pod ciemnymi — zara- zem — przemieniam się w każdym akcie sztuki w diabelskiego korsarza z XVIII wieku, romantyka i zapalczaka, swego branka o subtelna męśność do przejrzenia a przyszłej pani gubernator rowe — co to za pyszna zabawa dla takiego aktora jakim jest P. Władysław Krasnowiecki! Akcja sztuki Acharda toczy się właściwie w atelier hollywoodzkiej wytwórni filmowej, w której „nakręca” film o słynnym korsarzu; a cawila, gdy film się „kręci” akcja z reżim nieszczęść się w świat fikcji w świat starzyń strojów, romantycznych wzruszeń, przedziwnych zda- reń, w świat poezji. Każdy akt zaczyna się w atelier, w którym urzęduje p. B. W. L., właściciel wytwórni (J. Machalski), tego sekretarka o ładnych nogach i kurzym rozumie (G. Oranowska), Georgia — wielka artystka filmowa, stworzenie delikatne, dziwne i jakby nie z tego świata (N. Karasińska), autorzy scenariusza filmowego, nieszczęśliwy przyjaciel Georgii, Kysard (M. Węgrzyn) — i wreszcie ow

artysta, spec od filmów gangsterskich Frank O'Hara, — a kochany się taki aktor na terenie historycznym filmu, gdzie Georgia jest Ewangelią, a Frank O'Hara słynnym korsarzem. Albo i przeciwnie: zaczyna się akt na terenie historycznym — kończy w atelier. Bez względu jednak na to gdzie się rozgrywa akcja, miłość Ewangeli i korsarza, oraz miłość Georgii i Franka O'Hara narasta wciąż mocniej i to- nem. Aż doprowadza do konfliktu.

I ten, który zdobywał nie wie czy zdobył kobietę za pomocą fikcji, aktorstwa, sztuki, romantyki, strojów i zda reń, czy zdobył ją za pomocą konkre- tow. Czy zdobył ją jako korsarz czy jako Frank O'Hara. Nie wie też Georgia czy ukochany obdarzył miłością malego czy wielkiego Ewangelię. Aktoży żyją romansami, którzy grają i z trudem zrzucają siebie utożk i czują wielkimi i niespełnionymi, tragicznymi mi- łośnikami.

Historia Korsarza i pięknej Ewangeli- ny kończy się tragicznie.

Historia ich odwrotnego happy-endu ale konfliktu wieloletniego nie zostaje rozwiązany.

Widzimy, że romantyzm realizm komedijowy sentymentalizm stworzyły w tej sztuce ramy dla zupełnie wyję- cia się aktorów, a zresztą dla zupełnie

Fatsz, kręgosłup i niekonsekwencje

Pretensje Niemiec do Gdańska w świetle prawdy

Zaborcza polityka Niemiec, oparta rzekomo na doktrynie „brania pod opiekę” wszystkich Niemców, żyjących poza „sami Rzeczy”, znajduje już trącinę w opinii międzynarodowej. Brutalne wzięcie do Wielkich Niemiec siedmiu milionów Czechów, tak bardzo sprzeczne z zasadą rasu i słaskiej jedności, „wszystkich ludów rasy germańskiej”, wykazuje do wody, że

rząd hitlerowski hodoje w zadrzku kilka sprzecznych pomiędzy sobą doktryn, którymi operuje, lub które odstawiła, zależnie od okoliczności.

Dlatego świat przestał brać na serio hitlerowskie deklaracje ideologiczne, nie oceniając je zgodnie z ich wartością.

Francuski „Temps”, omawiając obecną sytuację w Gdańsku pisze m. m.: Działalność polskich urzędników celnych na terytorium wewnętrznego miasta jest uregulowana ścisłymi konwencjami i zgodnie z nimi podlega wyłącznie kompetencji rząd polski. Jeżeli senat gdański będzie w dalszym ciągu trwał na stanowisku nieuznawania słusznych praw Polski, rząd warszawski

wyłącznie przez agitatorów niemieckich. Narodowo-socjalistyczny wólny miasta działał jedynie z podjudzania i sugestji Berlina. Chodzi o wzmocnienie opinii powszechnej, że postępowanie Polski czysto egzystencjalne Niemców gdańskich niemożliwe. Stąd konieczność powrotu tych 400.000 gdańszczan na lono Rzeczy.

Jakże okrutna ironia! — pisał dziennik francuski — jest to żądanie powrotu do Rzeczy garstki Niemców w imię jedności etnicznej, np. „protektoratu”, narzuconym przemocą całemu narodowi czeskiemu!

Zasada „Lebensraum”, która za-

jęła miejsce doktryny o „jedności etnicznej” po żenujących dowodach niemieckiej polityki zaborczej w Europie środkowej, nie ma również żadnego uzasadnienia w kwestii gdańskiej, a nawet zwraca się niejakoż przeciwko jej inspiratorom.

Bo jeżeli doktryna o „przeżyciu własnej” dla wielkiego narodu ma być prawem Niemiec, to musi być takim samym prawem dla Polski. Otóż Gdańsk i „korytarz” stanowią czynnik konieczny dla egzystencji Polski i nigdy argument o „Lebensraum” nie znalazł sprawiedliwego uzasadnie-

nia, jak w decyzji Polski obrony swych praw, które zgodnie z traktatami zapewniają jej dostęp do morza.

Poleniki niemieckie, z naciskiem pokreślając niechęć ludności gdańskiej do Polski i wysuwając argument o prawach historycznych Niemiec do Gdańska. Obydwa argumenty — pisze „Temps” — są równie niepewne, jak doktryny o „jedności etnicznej” i „Lebensraum”. Gdańsk i ta część województwa pomorskiego, którą Niemcy nazywają „korytarzem”,

znajdując się o wiele dalej pod suwerennością polską niż Niemcy.

Jeżeli dla usprawiedliwienia żądań nie znajdujących solidnych podstaw w rządcach politycznych i rzeczywistych chwilach usiłuje się wyłączać zasady historyczne, nie trudno będzie stwierdzić, że w ciągu tysiąclecia. Pomoczą było polskie przez 699 lat, zaś do Niemiec należało tylko przez 363 lata. Co się wtedy uczuło gdańszczan w stosunku do Polski, to być może, że pod suzerennością nar.-socjalistycznym udało się im do nie pewnego stopnia wpłynąć, jednak nie należy zapominać, że przed i po układzie polsko-niemieckim z 1934, postępowanie Polski odnośnie wewnętrznego miasta zostało przez samych Niemców uznane jako najzupełniej poprawne. Kanclerz Hitler oświadczył publicznie wyraził swoje żądanie woli w tej materii i 20 lutego 1938 skonstatował, że

„Gdańsk przestał być neutralizowanym punktem Europy”.

Polityka „Rzeczy” — konkluduje „Temps” — jest zatem pełna niekonsekwencji i samoprzeczności. Ten fakt jest powodem nieufności, z jaką opinia powszechna nauczyła się traktować doktrynę radu berlińskiego. W Gdańsku, nie inaczej jak gdzie indziej, działalność Niemiec jest inspirowana przez zmysł dominacji i hegemonii, a metody w celu rozstrzygnięcia problemów europejskich na swoją korzyść, nie odbiegają od metod, na których Europa zdążyła się poznać. M. O.

ski wyciągnie z tego faktu konsekwencje w dziedzinie ekonomicznej, które przyniosą szkody przede wszystkim interesom wewnętrznego miasta.

Z tej okazji, prasa nar.-socjalistyczna nie waha się imputować Polsce, że swoją notę dąży do wywołania incydentów, a nie do ich uniknięcia.

Poznaję się tu — pisze „Temps” — taktykę niemiecką, która polega na próbach zrzućcia na innych odpowiedzialności za sytuację przed siebie stworzoną, a bezpośrednio wywołaną

wywiecia się aktora, grającego równocześnie Franka O'Hara i korsarza, Kid'a Jacksona. P. Krasnowiecki z wdziękiem i przyjemnością obracał się w rozmach jakiegoś otoczył go Achard. Rozmawiali i poszły tej sztuki skupiały w swej roli p. Karsieńska, w grze nieco nierównie, coraz lepiej pod koniec sztuki. Reszta aktorów w rolach rąk epizodycznych stworzyła poprawę na co za tym idzie przeciętne kreacje. Może tylko p. Staszewski w roli jednorożca Kristaloba i p. Surowa postać wili swe postacie efektownie.

Sztuka wymagała pomysłów i starannej reżyserii — dał ją Leon Schiller, umiejętnie operując sceną. Dekoracje St. Cegielskiego dodawały potrzebnej jej poetycznej i romantycznej atmosfery. Ekspertym Acharda, słowem, udał się i polecał fantazji z realizmem pracy i powszedniego dnia świeciło w tej sztuce swe tęczmy.

Mimo, że zasadniczy konflikt, na który raz dla komedia stała, nie został rozwiązany, można by sądzić, że Georgia pokochała w Franku Kid'a Jacksona, a Kidzie Franka i szczęśliwie będzie, jeśli i Frank pomieszałszy fikcję z rzeczywistością, będzie i jej wszystkie reakcje rozumiał jako reakcje Ewangeliny i Georgii.

MARIA KRUCZKOWSKA

Przegląd prasy

Prawo i władza — wstęp uzbrojony

Pod tym tytułem zamieszcza „Gazeta Polska” artykuł, omawiający bezprzykładne stosunki na wyższych szczeblach. Rozwój stosunków bowiem —

„w tym środowisku eksterioralnym doszedł do tego że szef resortu oświaty musiał uciekać za konicę komunistyczną, potępiającą zbrodnie, a zebranie profesorów zwalczać się musi do stowarzyszeń akademickich, z wzywaniem o specjalne uchwały, które by „przysłuchiły się” do tego potępienia. Jest to tym bardziej smutne, że przeciętne polityczne zbrodni, wynika z zasadniczego pojęć moralnych społeczności polskiej i że musi być naprawdę, kiedy trzeba pomagać jej dopiero sprzeciwowi ze strony młodzieży akademickiej tych prawd oczywistych i prymitywnych”.

Organizacja młodzieży się wyprzedza w tej sprawie. Podobno nawet kierownicy organizacji młodzieżowych na Politechnice Lwowskiej złożyli oświadczenia, — które miały być przesłane ministrowi. Nie wiemy jaka jest treść tych oświadczeń, ale ta sprawa bowiem osłoniła jest głębiem milczenia, takżę razgłoszającym z hasłamiwymi protestami po rewizji w II Domu Techników. A jeśli można o tym powiedzieć się w tej sprawie, o protestach, to trzeba pamiętać, że

„pozostaje wrzesać bardzo przekonywującą przywrócenia tej sprawy wywoła doświadczeń. Doświadczenia zaś pouczają, że słowa potępienia były już niejednokrotnie kłopotliwe z tego samego milczenia i pod tym samym adresem, ale niestety nie przyniosły zamierzonych rezultatów, wręcz przeciwnie, po te same fakty mnożyły się i przybierały na sile. Dlatego więc pod uwagę zarzucano historię kilkunastu całego zagniewania jak i tego potępienia, należy także wnieść do ostatniego potępienia deklaracje i uchwały, to dopiero zapowiedzi jakiejś akcji właściwej, skutecznej i takiej akcji, która stosuje się do potrzeb chwili, do potrzeb, wzrastającej zbrodniczo atmosfery i powołującej zbrodnicze czyny”.

Akcja taka jest konieczna. Zawiedziono odwołanie się do sumienia, do godności, do honoru. Byliśmy świadkami nie jednego, sporadycznego wypadku, ale całego szeregu przestępstw, uprawianych na uniwersytecie systematycznie i z premedytacją. Sytuacja bowiem — jak słusznie wnioskuje „Gazeta Polska” —

„jest jasna i oczywista. Istnieje organizacja, — znajdującą się poza nawiasem normalnego życia politycznego narodu — która powodowana nienawistnymi uczuciami i politycznym celem obalenia rządu, oraz podkopaniem porządku konstytucyjnego, zainicjuje ostre referendum, jedną jej ostoję na terenie wolności akademickiej. A prowadząc tam wręcz swoją akcję, doprowadza do istnienia tej wolności do absurdu i podkopala normalną pracę wychowawczą akademickich warsztatów naukowych”.

Wobec jasnej sytuacji należy stosować jawnie próbowano co do swojej skusności kroki. Działanie rad pa-

stowych, działanie władz bezpieczeństwa i sągów nie może na obszarze Rzeczypospolitej napotykać na żadne niedziay ani zagrożeń rokoszu i zbrodni, przed którymi musiałoby zatrzymać się i stawiać bariery z powodu uroczystego napisu: „porządkowi państwowemu, bezpieczeństwa i sprawiedliwości — wstęp wzbroniony”.

Zastanawiające milczenie

„Kurier Polski” powracając do sprawy p. Witosa stwierdza, że dotychczas p. Witos nie udzielił żadnej odpowiedzi na postawione dwa pytania: dlaczego czynnik niemiecki uważał za stosowne zwrócić się do niego i dlaczego — wiedząc już o zamiarach Niemiec — nie zawiadomił o tym władz polskich, ale zwał z tym przez dwadzieścia dni.

Szereg pism zabierających głos w tej sprawie wypowiedziało się za tym, że sprawa powinna być całkowicie wyczepiona i wyjaśniona. Jeżeli więc —

„nie tylko Kurier Poranny” również rogo jak obłudnie skłony przez kółka niezadowolone z ujawnienia sprawy p. Witosa, ale także „Kurier Polski”, którego bardzo żywcem stonkowi do p. Witosa jest powściągnięty, a dalej „Warszawski Dziennik Narodowy” i „Słowo Narodowe”, które również namalowały obecnie swoją żywcem do p. Witosa i kiedy wrzucił „Więsnic” „Warszawski” mający w tej sprawie dyktando co prawda ułożone, ale niemające doświadczenia słowa nocy do p. Witosa — zgodnie zdają lub spowiadają się od niego wyjaśnienia sprawy to uproszczyć milczenie ze strony p. Witosa — ale się w wysoki stopień zastanawiając.

I to właśnie zwaga powszechna uwagę całej opinii publicznej pomimo różnych naderżnięć prób zwleknięcia sprawy na boczną torę”.

Szkoda czytać!

O niedawnym artykule wstępnym w „Oświeceniu”, „Słowie” wileńskim pisał „Głos Narodu” następująco:

„P. Mackiewicz w „Słowie” porównywał dzieła Hitlera do Napoleona. Dasi tego nie robić, ale jak p. „Lop” w tym piśmie oświadczył —

„Korzystniejszym jest dla nas Inszenie, niż dowiedzieć się, że Rzecz o czadach i kłopotach niemych. Nie tylko nam, ale także powodem do zżeczania sobie przewrotu w Niemczech, ale przeciwnie upadek Hitlera byłby dla nas wyjątkowo wysoce przydatnym”.

„Ideologicznie hitlerizm zamyka. Jest to pogmatwane przeniesienie do XX wieku, i „ideologicznie” kłam nam „Słowo” oświadczył —

„Głos Narodu” — jak widać — jeszcze przejmując się artykułami „Słowa”. Szkoda czasu przejmować się „Słowa”. „Słowo” można znaleźć wszystko, co tylko kto zechce, razem z panem Karolem, od przodu i od tyłu” włącznie. Co zaś jeden napisze, to jutro drugi wycofa. Szkoda nawet czytać! Placim i, to niech piszą — „sobie a Muzom” — jak to po wiedział kiedys poeta. Myślący czytelnik tego nie bierze do ręki.

Stulecie lekarstwa

Produkcja nowych lekarstw i specyfików mnoży się w szalonym tempie, a pomysływość chemików służących zdrowiu ludzkości jest niewyczerpana. Wskutek tego lekarstwa mają krótki żywot. Tym dziwniejszy jest fakt, że stulecia kory wierzbowej, leczącej reumatyzm stawały.

Kora wierzbowo do dziś dnia jest w powszechnym użyciu, ale w innej postaci. Mianowicie przez wielkich chemików ubiegłego stulecia: Leroux, Piria, Löwiga i Kolbe została przetworzona na aspirynę.

JUŻ NADESZŁY

Maszynki do ledów — Pielętki flakony na kwiaty — Słaje do kąpieli, zaparzawo w najczystszej szklance porcelany, szklanki, naczynia kuchenne.

W. KAZIMIERZ LEWICKI,
Lwów, PLAC MARIACKI 10. — Tel. 229-195

Pisma wielkich myślicieli

Dn. 16 czerwca o 21.25 rozpoczyna Polskie Radio nowy cykl audycji literackich „Medycyna”. Odcinek ten wypełnia rozdział z pism takich myślicieli, jak Pascal, Montaigne, Nietzsche, czy Newman. Główną audycję charakteryzują słowa św. Augustyna: „Człowiek nie może sięgnąć nauki drugiego człowieka, nie może mu pomóc w odnalezieniu prawdy w własnym sercu”. Fragment z „Wyznań” św. Augustyna odtworzy ten nowy cykl radiowy.

ZJEDNOCZENIE POLSKICH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH: Lokal organizacyjny i świetlica nieścię przy ul. Neumana (daw. Cłowa) 1. 2. Godziny urzędowania: codziennie od 17-tej do 20-tej, w niedziele od 10-tej do 13-tej.

CZY MASZ JUŻ LOS?

Ciągnięcie I-ej klasy 45-ej Loterii rozpoczyna się dnia 20 czerwca r. b.

4433

Czarodziejskie krainy barwy

Imponujący rozwój barwnej fotografii

(3) Prof. dr Franciszek Groer urządził w Collegium Maximum niezwykle ciekawy pokaz barwnej fotografii. Zainteresowanie tym pokazem było nie tylko dla fotografów, ale również dla malarzy. O tych sprawach mówiliśmy wlaśnie z prof. Groerem po jego pokazie.

Fotografia barwna zaczyna pierwsze kroki imponującego pochodzą, który będzie miał przełomowe znaczenie nie tylko dla fotografów, ale również dla filmu, i pewnych kierunków malarstwa. O tych sprawach mówiliśmy wlaśnie z prof. Groerem po jego pokazie.

— Jak dawne są uświadania w dziedzinie fotografii barwnej?

— Zagadnienie fotografii barwnej — mówi prof. Groer — jest tak stare, jak fotografia, bo już Dauger, wynalazca fotografii, marzył o fotografii kolorowej. Próba rozwiązania tego zagadnienia była bardzo wczesna. Niektóre dawały nawet wyniki korzystne. Od kilkadziesiąt lat reprodukcja obiektów barwnych posługuje się fotografią barwną, jednak dotychczasowa metoda, t. zw. druk trójbarny, czyli fotografia trójbarna, nie nadaje się do fotografii dynamicznej.

Z rozwiązań, mających na celu udoskonalenie fotografii kolorowej fotografom-amatorom zasługuje na wzmiankę sposób Lumiera (autochromy), wynaleziony przy końcu pierwszego dzieśiątku lat tego stulecia. Lecz i ten sposób nie rozwiązywał spraw bez reszty, bo fotografowanie sposobem Lumiera i sposobami pokrewnymi mogło być wykonywane w specjalnych okolicznościach, a więc w pełnym słońcu itd. Dopiero trzy lata temu firma Kodak w Ameryce wprowadziła w życie wynalazek dwóch młodych ludzi, n. n. fotografów, lecz artystów, z których jeden był synem znakomitego pianisty Godowskiego, tworząc t. zw. film Kodachrom, który rozwiązuje sprawę oddawania koloru fotografii prawie bez reszty.

Przy pomocy tego filmu, jak również przy pomocy podobnego filmu,

wybitnego już przez niemiecką firmę Agfa, można już fotografować w kolorach jak dotychczas fotografowało się w czarno-białym, a więc w dzień i w nocy, w słońcu i bez słońca, pod światło, o zmroku itd., przy czym otrzymamy barwy odpowiadające zupełnie rzeczywistości.

Kolorowa fotografia otwiera zupełnie nowe możliwości dla artysty przy tworzeniu obrazów barwnych, jak również dla celów naukowych. Jeżeli chodzi o ten ostatni problem, to żaden z dotychczasowych znanych sposobów reprodukcji życia w barwach nie osiąga tej perfekcji, z jaką potrafimy oddać przy pomocy dzisiejszej barwnej fotografii wszelkie barwy świata zewnętrznego. Przede wszystkim nie możemy, tak jak makrofotografii jak w mikrofotografii, nową metodą posiadać poprostu kapitalne znaczenie, choćby dla celów dydaktycznych. Wreszcie barwna fotografia bez większego trudu można przenieść na papier.

Pracownia fotograficzna kliniki dzieci U. J. K. (dr Jolana Kochanowska), jako pierwsza w Polsce przenosiła z największą łatwością każde zdjęcie kolorowe na papier i to w dowolnej formie.

Tyle prof. Groer.

O wspaniałych możliwościach rozwojowych fotografii dowiedzieliśmy się poza tym z pokazu kilkadziesiąt kolorowych zdjęć. Pokaz ten urządzono pod nazwą „Czarodziejskie krainy barwy”. Nie było tam jednak nic z czarodziejskich krain. Na cały pokaz złożyły się zwykłe zdjęcia z ulic, placów, targów, ogrodów, było kilka fragmentów „martwej natury” i kilka żywych najszybszych obrazków. Ale wszystko to było barwne, w kolorach naturalnych, jakich nie odnotowywał żaden malarz-naturalista. I przy tym dopiero przy oglądaniu barwnych zdjęć nawet z ulicy lwowskiej, widzę tego pokazu miał złudzenie, że znajduje się w czarodziejskiej krainie barwy.

Jak się poluje na żyrafy?

Warszawski ogród zoologiczny otrzymał w tych dniach dwie młode żyrafy, których posiadanie stanowi przedmiot dumy każdego wielkiego Zoo i każdego wielkiego miasta.

Ciekawa jest w związku z tym przyczyna, w jaki sposób można żyrafy chwycić i przewieźć do Europy. Zanim się tym spokojnie właściciele tego, który tylko od czasu do czasu przerywają pracę w polu, wprawiają

pozwolenie u gubernatora danej prowincji w Afryce i paroma ludźmi, doskonale wyćwiczonymi w jeździe konnej, ruszają na polowanie. Z chwilą zauważenia stada żyraf rozpoczyna się pościg, trwający nieraz bardzo długo. Konie, prowadząc przez człowieka, są cpoprawdza mniej szybkie od żyraf, których na wolności żyrafa, ale za to były trzymalsze. Początkowo żyrafy unikają gonimy, nie tracą się ich jednak z oczu na ogromnych równinach afrykańskich, tym bardziej, iż żyrafy używają wciąż przed siebie, a nie skręcają w bok. Wreszcie młode żyrafy słabną, a przez cięgie oglądanie się tracą w pedzie przewagę odległości. Zupelnie wyčerpane zwierzęta dają się bez trudu złapać, załadować i przewieźć statkiem.

Polowanie wraz z transportem kosztuje farnera do 5 tys. zł, że sprzedaż uzyskuje on ok. 15.000 zł.

GIEŁDA

GIEŁDA WARSZAWSKA

Wzrost: Warszawa 14 czerwca
Dewizy: Belgia 90,77, Berlin 215,07, Gdańsk 100,25, Amsterdam 283,72, Kopenhaga 111,65, Londyn 25,01, N. York 333 1/8, kabel 533 3/8, Oslo 126,62, Paryż 161,5, Sztokholm 128,2, Zurich 120,45, Włochy 28,05, Helsinki 110,2, Montreal 532 5/8.
Tendencja nieco monotonna.
Waluty: Belgii belg. 90,77, dolary amerykańscy 533, dol. kanadyjski 531, flor. hol. 283,72, franki franc. 141,5, fr. szwajc. 120,45, funty ang. 25,01, guld. gdański 25,01, korony duńskie 111,65, kor. aust. 125,62, kor. szw. 128,22, liry włoskie 18,86, marki fińskie 110,2, marki niemieckie 189,00.
Papier: 4 1/2 pol. weks. 60 1/2, 3 inw. 1 m. 76 3/4, 2 m. 77 3/4, serie 81 3/4, 5 konwersyjna 65 — 62, osł. sek. 1 — 1, drobne, 4 prem. dolar. 39,50, 4 konsolid. 61 1/2 — 60 1/2 osł. sek. i drobne.
Tendencja nieco słabsza.
Akcie: Bank Polski 106, im. 105 Handlowy 44, Zachodni 30, Cukier 56, Węg. 32, Modrzew. 19, Ostrowiec 78 3/4, Starochowice 50 1/2, Żyrardów 50 1/4 — 51 1/4, Haberbusch 58.
Tendencja nieco monotonna.

GIEŁDA LONDYŃSKA
Londyn, 14. 6. N. York 468,45, Paryż 176,73, Paryż 136 3/4, Mediolan 58,70 1/4, Belgia 27,56, Amsterdam 89,09, Kopenhaga 22,40, Sztokholm 19,42 1/4, Berlin 11,49 1/4.

GIEŁDA ZURYCHSKA
Zurich, 14. 6. Nowy York 443,31, Londyn 20,77, Mediolan 23,33, Belgia 75,40, Amsterdam 235,70, Oslo 104,35, Berlin 177,50.

GIEŁDA ZBOZOWA
Lwów, 14 czerwca
Pieniążnica obrót 834 ton, tend. ożywiona, żyta 37, tend. ożywiona, pszenica 85, tend. ożyw., owies 45, tend. ożyw.
Ogólny obrót 3548 ton.
Ceny artykułów bez zmian.

GIEŁDA PIENIĄŻNA
4 proc. Polzeczka m. Lwowa 60 zł

Przegląd gospodarczy

Na przeglądzie rynku szynek tendera jest ożywiona i mocna. Szynki po skie notowano w ostatnich tygodniach 98 sh.

W powiecie grodzieńskim odkryte ostatnio bogate złoża łupków bitumicznych, bogatsze w substancję palną od łupku estońskiego.

W Warszawie odbywa się zjazd spółdzielców rolniczej okręgu warszawsko-lódzkiego. Spółdzielczość odgrywa coraz rolę w gospodarstwie rolnym, w bowiem racjonalne rozpraszanie towaru i utrzymywanie cen na właściwym poziomie.

Filip wysłuchał jej do końca. Miał się przecież wyrzec naważniejszej rzeczy, o której księżna Zofia nie miała pojęcia. Mimo to nie cofnął się. Miał pewne skłonności, wrażliwość ducha i delikatność, obce rodowi Königsmarków, którego był potomkiem. Nie leżało w jego charakterze odwracać się od Borego, więc stawała na jego drodze. Pamiętał również, że Borego nie zganił za Morel, i z tym większą żądliwością pragnął pomóc jego śmierci. Podniecony na duchu stał naprzeciw księżni Zofii, a na ustach jego igrały śmiech oczekiwania.

— Pójdź na Morel z wielką chęcią, — oświadczył. — I to tylko człowiek może zrobić dla przyjaciela, robić. Słowa te były wypowiedziane z prostotą i skromnością, ale stanowczo i

tonem takim, jakim wypowiada się przysięgę.

— Zdjąłś mi wąsian ciężar z serca — odpowiedziała księżna ciepło i hrabia Filip pochylił się nad jej ręką, aby złożyć na niej pocałunek.

Było już ciemno, gdy opuszczał pokój, w którym odbyło się posłuchanie. W polowie korytarza zatrzymała go Eleonora von Kneesebeck, wysunąwszy się cicho z jakichś drzwi.

— To pani? — zapytał zaskoczony. Położyła palec na ustach. Przy drzwiach księżni Zofii stał lokaj, a w hallu kręgiło się kilku pacholów. W tym miejscu korytarz był pusty. Romantyczne usposobienie Eleonory jednak kazało jej wypatrywać spęgów w każdym kącie.

— Hrabio Filipie — szepnęła — za

trzymaj powóz w pewnej odległości za bramą, na drodze do Hanowru. Jest tam furka w ogrodzeniu parkowym. — Tu zniknął mu z oczu, zmierzwił brwi i uczyniłszy tyle co strzegawczych i tajemniczych gestów, że mogłaby nimi wzbudzić podejrzenie nawet wiejskiego matkoka. Filip wszedł do karety u frontowego wejścia i wyszedł za bramę. Miał skrzydło palacu i przy świetle swoich latarni ujrzał po prawej ręce wysokie sztachety, o taczające park, a w nich mała furkę. Kazał zatrzymać karety i wysiadł. Kareta była głęboko ciemno granatowym lakierem, nigła była w mroku, ale bly szczyły na niej złotoczerwone herby.

Zasł latarnie i poczekaj pod tymi drzewami — rozkazał stanętołemu cichym głosem, wskazując naprzód przed siebie, na wielką kępę buków, których konary zwisały nad ogrodzeniem. Stanęty odjechał, a Filip, otulony swą, w swój granatowy płaszcz, aby zakryć blyszczącą suknię z haftowanego jedwabiu, otworzył furkę. Ustąpiła drodze. Za nią czekała Eleonora von Kneesebeck, zadyszana, bo cała droga z palacu odbyła biegiem. Zamknęła furkę i ujmując Filipa za rękę, poprowadziła go między dwa szpalery żywopłotów. Noc była bezchmurna, wała ale niebo wiskazano gwiazdami,

Przechodził obok kamiennej sadzawki, do której wpadał maly sztuczny wodospad, widzieli długie, pomarszczone spony światła, kładące się na wodę, gdzie łączyły się z innymi gwiazdami, drgającymi przy wstrząsach snosa kaskady. Noc była przesycona zapachem kwiatów i ciepła, jak w czerwcu.

Przeszli przez wysokią bramę z kutego żelaza i po kilku stopniach zstąpił do wielkiego amfiteatru, u którego wejścia, z obu stron, lśniły blade posągi. Bazed nimi wznosił się taras porośnięty trawą, nad którym powstawały kołnary drzew, tworząc jakby amfiteatr, o scenie tak głębokiej, jakiej nigdy nie miał żaden teatr pod dachem. Bo taras biegi daleko w głąb alei, gubiąc się w ciemności, a z końca jego dochodził ich słaby szum spadającej wody, niby coko kaskady, która pozostawiała za sobą.

Ciemną scenę z obu stron zamykały białe posągi, jak kolumny proscenium, a przy jednym z nich mignęło coś białego, tak, że wydawało się, iż posąg poruszył się za ich zbliżeniem. Eleonora usunęła się na bok, Filip przebiegł przez amfiteatr.

